

Nro 2 2025

Enäjärvi

HALLITUS

HANNU LUMME
puheenjohtaja

TAPIO SALOKANTO
varapuheenjohtaja

HELENA OLKINUORA
rahastonhoitaja sihteeri

ERKKI ARVOLA
jäsen

JOUKO LAITINEN
jäsen

CASIMIR LILIUS
jäsen

ROLF OINONEN
jäsen 24.09.2025 asti

HARRI SUOMELA
jäsen

JUHO ÄYRÄS
jäsen

hm.lumme@gmail.com

050-565 5550

tapiu.salokanto@gmail.com

040-702 4664

enajarvensuojeluyhdistys@gmail.com

040-563 9839

erkki.arvola@jfp.fi

050-571 3617

laitinen.jouko@gmail.com

050-596 7031

casimir.lilius@gmail.com

040-085 5250

harrisuomela@hotmail.fi

040-047 2591

juho.ayras@gmail.com

044-554 4018

SISÄLTÖ

- 4** ROLF OINONEN ON POISSA
Heikki Halttunen
- 6** PÄIVÄ ENÄJÄRVELLÄ
Rolf Oinonen
- 7** SALON JÄRVET HANKKEEN
TILANNEKATSAUS
Lea Siivola ja Hannu Lumme
- 12** ENÄJÄRVI-PÄIVÄ
Hannu Lumme
- 14** VUOSIKOKOUS
Hannu Lumme
- 16** KALASTUKSEN VALVOJAN
TERVEHDYS – RAUHALLINEN KESÄ
JA VASTUULLINEN KALASTUS
Harri Suomela
- 18** PERINNEMAISEMAT –
KULTTUURIPERINNÖN JA
LUONNON MONIMUOTOISUUTTA
Casimir Lilius
- 20** TOIMITUKSELTA

Jäsenmaksu ja yhteystiedot

Arvoisa enäjärveläinen!

Muistathan maksaa jäsenmaksusi myös vuodelta 2025.

Olet siten mukana toiminnassa Enäjärven hyväksi jatkossakin ja varmistat Enäjärvi-lehden saapumisen kotiisi tai mökille. Jäsenmaksun suuruus vuodelle 2025 on 20 euroa henkilöltä ja 200 euroa yhteisöjäseneltä.

Enäjärven suojeluyhdistys ry:n tilinumero on FI46 4006 0010 0399 78. Ilmoitathan meille osoitteeseemme enajarvensuojeluyhdistys@gmail.com myös oman voimassa olevan sähköpostiosoitteesi. Näin tavoitamme sinut sähköpostilla ja voimme lähettää kutsun vuosikokoukseen ym. tapahtumiimme. ■

Merimetso yksipuuisella heinäkuussa 2017. Kuva: Tapio Salokanto

10. vuosikerta

Kustantaja

Enäjärven suojeluyhdistys ry

Päätoimittaja

Hannu Lumme

Vastaava toimittaja

Helena Olkinuora
enajarvensuojeluyhdistys@gmail.com

Toimituskunta

Erkki Arvola, Casimir Lilius,
Heikki Halttunen, Tapio Salokanto,
Lea Siivola ja Harri Suomela

Lehden tarkoitus

Enäjärven suojeluyhdistys ry:n
jäsenjulkaisu.

Taitto ja kuvankäsittely

Premedia Helsinki Oy

Tuotanto

Premedia Helsinki Oy

Kannen kuva

Syyskuun lopussa Yksipuuisen
päältä lounaaseen Uitsalmi on
vastarannalla.

Tapio Salokanto

Yhdistyksen kotisivu

www.enajarvi.fi

ISSN 2343-3965

PUHEENJOHTAJAN PALSTA

Hyvä Enäjärven suojeluyhdistyksen jäsen

Yhdistyksemme keskeisimmät toimet kuluneena kesänä ja syksynä olivat veden laadun mittaus parin vuoden tauon jälkeen, Uitsalmen niitto kertaalleen sekä Enäjärvi-päivä Sipilän rannassa heinäkuussa. Näistä kerromme lehdessämme lisää. Veden analysointi osoitti, että veden laadun tarkkailua pintaa syvemältä on syytä jatkaa ainakin Ala-Enäjärven puolella, jonka vedenlaatu on vain tyydyttävä. Yritämme jatkossa laajentaa analysointia myös Ylä-Enäjärven puolella, mikäli saamme sidosryhmiä mukaan jakamaan tarkkailun kustannuksia. Uitsalmesta poistettiin vesikasvustoa jo vuosia jatkuneella tavalla tehokkain laittein, mutta nyt vain kertaalleen. On vedettävä johtopäätökset ja keskusteltava yhdistyksessämme, tarvitaanko jatkossa vain yksi vaiko kaksi niittoa kesän aikana. Niiton järjestäminen on yhdistyksemme taloudellisesti vaativin ponnistus jo useana vuonna, mutta jäsenmäärämme ja tukijoidemme ansiosta pystymme siitäkin suoriutumaan.

Meitä kaikkia kosketti syvästi suruviesti yhdistyksemme aivan keskeisimmän sielun ja voimahenkilön Rolf Oinosen poismeno syyskuussa. Menetyks on suuri niin Rolfin läheisille kuin meillekin, jotka saimme olla hänen laajan asiantuntemuksensa vaikutuspiirissä. Muistamme Rolfia suurella kiitollisuudella. Rolfin sydän sykki Enäjärvelle ja luonnolle.

Hannu Lumme

Enäjärven suojeluyhdistys – Olemme myös facebookissa.

www.enajarvi.fi

Rolf Oinonen on poissa

Enäjärven suojeluyhdistys ry:n varapuheenjohtaja, MMK Rolf Oinonen menehtyi 24.9.2025.

— TEKSTI HEIKKI HALTTUNEN —

Rolf toimi kaikkein pisimpään ansioituneesti yhdistyksen hallituksessa- yli 50 vuotta. Heti yhdistyksen perustamiskokouksessa vuonna 1974 Rolf valittiin hallituksen jäseneksi. Siitä lähtien hän toimi koko ajan hallituksen jäsenenä kuolemaansa saakka. Hallituksen puheenjohtajana hän toimi vuosina 1984-1993. Puheenjohtajakaudellaan hän totesi, että kunnallisten luottamustehtävien vuoksi hänen olisi helpompi toimia järven suojelun hyväksi, jos hän ei olisi puheenjohtaja. Niinpä hän sitten toimikin varapuheenjohtajana puheenjohtajakautensa jälkeen.

Hän toimi Karjalohjan kunnanvaltuustossa ja tarkastuslautakunnan jäsenenä. Karjalohjan yhdistyttyä Lohjaan hän toimi Lohjan kaupunkisuunnittelulautakunnassa ja myös lupalautakunnassa. Näissä tehtävissä hän edisti järven suojelua, kuten myös yhteistyössään Uudenmaan ja Varsinais-Suomen ELY-keskusten kanssa. Rolf oli vuosikymmenten myötä mukana kaikissa yhdistyksen hankkeissa alullepanijana ja keskeisenä toimijana. Hän oli taitava löytämään oikean kanavan erilaisten hankkeiden rahoituksen saamiseen. Opintojensa ja oman luontoharrastuksensa johdosta hän ymmärsi laajasti luonnon ilmiöitä ja ilmaston muutoksen sekä ihmisen toiminnan vaikutuksia järven tilaan. Rolf oli vahvasti verkostoitunut myös kulttuuri- ja paikallishistorian alalla, ja hän työskenteli vuosikausia Liesjärven kansallispuistossa isännöimällä

Korteniemen perinnetilaa. Hän oli ahkera ja aina valmis tarttumaan ongelmiin sekä etsimään niihin Enäjärven Suojeluyhdistykselle hyvät ratkaisut. Hän oli aina kohtelias, harkitseva ja oikeudenmukaisuuteen pyrkivä.

Rolf asui perheineen Karjalohjan Suomensjärventien varrella sijaitsevalla vanhalla pientilalla. Siitä oli lyhyt matka Enäjärven rantaan ja Salmen sillalle. Hän kalasti mielellään- erityisesti muikkuja. Metsästystäkin hän harrasti, etenkin sorsastusta ja metsästysseuran mukana hän myös osallistui peura- ja hirvijahteihin. Salmen sillalla hänet saattoi tavata lintuja tarkkailemassa tai tarkistamassa mittarista järven vedenpinnan tason tilastointia varten.

Erityisen läheiseksi Rolf koki järveä koskevan tiedottamisen. Lehtemme hän kirjoitti monenlaisia ajankohtaisia tiedonantoja. Hän tunsikin laajasti enäjärveläisiä ja haastatteli monia heistä Enäjärvi- lehteen. Erilaiset luontojutut syntyivät häneltä kuin itsestään ja hän osoitti myös kaunokirjallisia kykyjä. Järven ja sen ympäristöön liittyvät historialliset kertomukset ovat kuin ammattihistorioitsijan tekemiä. Hän laati mm. Enäjärven Sahan historiikin.

Vuonna 2023 tasavallan presidentti myönsi suojeluyhdistyksen hallituksen aloitteesta Rolf Oinoselle Suomen leijonan ritarikunnan ansioristin hänen ansioistaan järven suojelun hyväksi.

Rolfin poismeno jättää suuren aukon suojeluyhdistyksen toimintaan. Muistamme häntä suurella kiitollisuudella. ■

Kuva: Tapio Salokanto

Kuva: Heikki Halttunen

Kuva: Heikki Halttunen

Kuva: Heikki Halttunen

Päivä Enäjärvellä

Kuva: Tapio Salokanto

Tyyni aamu, vihdoinkin. Aavistus utua leijuu lahtien yllä, aurinko jo näkyvissä, kesäkuun linnunlaulu täyttää rannat ja kuuluu kauas selälle. Hitaasti huopailen Sahanlahdelta Lapinsaaren kuppeeseen. Suuri siluhaavi solahtaa järveen, perään lentää hyppysellinen kaurahiutaleita. Muutaman minuutin äänetön odotus ja sitten nopea nosto. Katajainen varsi natisee kun haavi nousee pintaan. Sen pohjalla kimaltelee kiehuva hopeinen kalapuuro: tästä silumäärästä riittää ahvensyötettä koko aamuksi. Tiirat kiertelevät veneen ympärillä kateellisesti kirkun.

Huopailen Palonokan kärkeen, josta uuttukyyhkyn kumea tahdikas huhuilu kantaa kauas. Ankkurit pohjaan, köyttä soljuu veteen veneen mitan verran. Virittelen neljä onkeani veneen molemmin puolin. Kohot jäävät kuitenkin kellumaan värähtämättä paikoilleen ja niin mieli lähtee kulkemaan omia teitään. Aika tuntuu pysähtyvän...

Kuikka huutaa kaukaa Isoselältä, toinen vastaa Ruissaaren takaa. Jokin iso lintu rääkäisee veneen yläpuolella, outo tumma hahmo kaartaa Yksipuiselle päin, josta sata naurulokkia pelmahtaa tulijaa vastaan. Hetken haravoin muistikuviani. Tumma, kookas, solakka, hanhimainen lentotapa: merimetsö! Niitä siis riittää jo tännekin. No, kyllä täällä kalaa riittää kaikille kalastajille, järvi on aivan alikalastettu, muikkujakin kuolee tonneittain joka vuosi järven pohjamutiin.

Taipuva vapa tuo minut takaisin kalastuksen pariin, yksi kohoista on kadonnut. Aamun ensimmäinen ahven panee lujasti hanttiin mutta nousee veneeseen. Pannukarkea,

ilahdun. Samassa toinenkin koho alkaa liikkua, viistää hetken pinnan tuntumassa ja painuu sitten umpisukelluksiin. Isoveli sieltä nousee, oikea kymryniska. Pieni tuulenvire nousee. Äkkiä uudet silut koukkuihin, kolmatta kohoaa viedään jo. Syönti jatkuu kiivaana pari minuuttia, sen jälkeen täysi hiljaisuus. Perheen huomina ateria on kuitenkin ämpärissä. Ahvenhan maistuu parhaalta päivän vanhana eikä käperry pannulla.

Istun vielä hetken seurailen naurulokkikolonian vilskettä. Pesiä on ainakin 60, laskeskelen. Lapinsaaren kalasääskenpeällä sitä vastoin on hiljaista. Toukokuussa emot kyllä toivat uusia oksia vanhaan pesään ja soidinlentokin oli komeaa, mutta nyt koko aamuna pesällä ei ole ollut minkäänlaista liikettä eikä hautovan emon päätäkään kiikarilla erota.

Kun alan keräillä onkia pois, yksi kohoista katoaa äkkiä suoraan pinnan alle. Hauki! Niin onkin, mutta ehdin nähdä vain suuren vaalean kyljen kun siima napsahtaa poikki. Näinhän siinä käy kun ei käytä metallitapsia.... No, mitä tästä, saalista tuli jo tarpeeksi. Kotimatalla nostan vielä muikkuverkon, joka antaakin jo tämän päivän aterian, parikymmentä pulskaa muikkua. Pitäisi jo siirtyä suurempaan silmäkokoon, niin suuria muikut ovat.

Huopailen kuumassa auringonkilotuksessa kotiinpäin. Mökeillä on vielä hiljaista. Nuolihaukka kimmittää tutussa kotiniemessään. Linnut voivat hyvin, kalasto voi hyvin, järvi voi hyvin, minäkin voin hyvin.

Teksti julkaistu aikaisemmin yhdistyksen jäsenlehdessä 2/2016. ■

Salon Järvet hankkeen tilannekatsaus

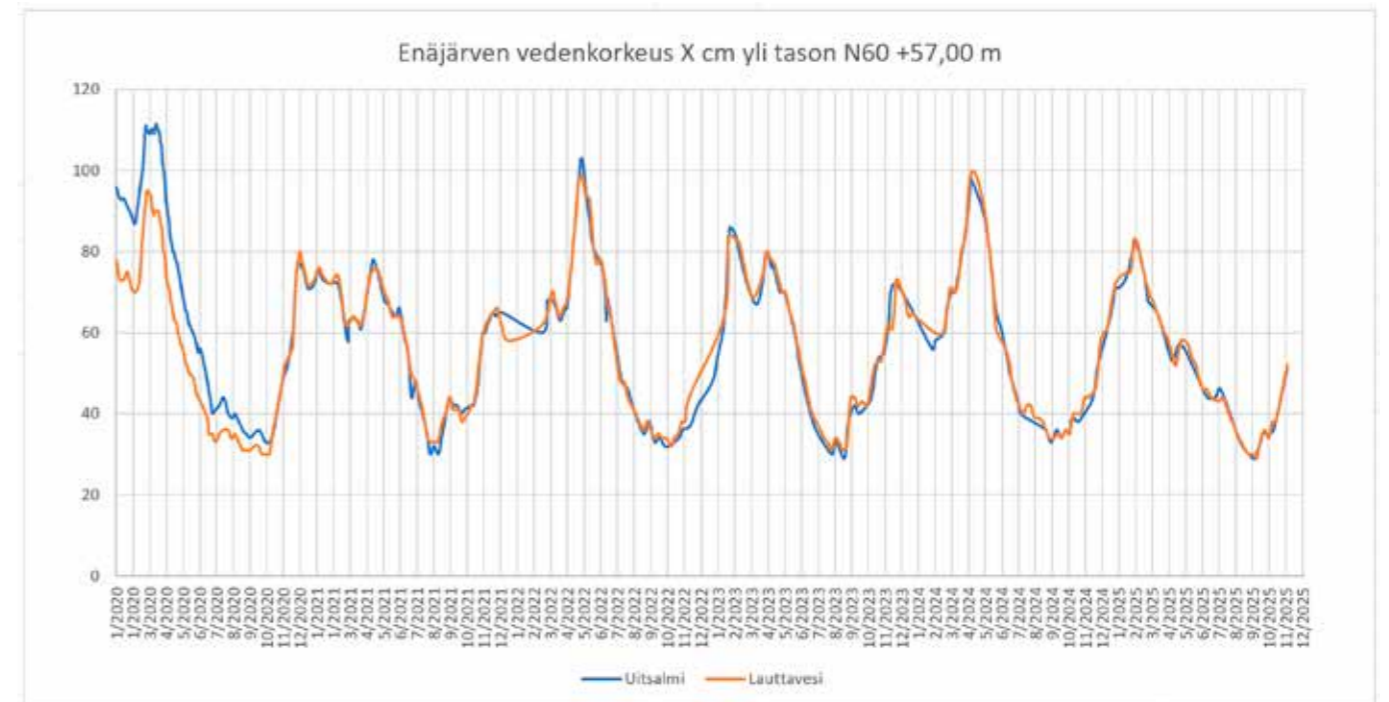
Edellisessä numerossa kerroimme Lounais-Suomen Vesiensuojeluyhdistys ry:n Salon Järvet-hankkeesta, jossa on tavoitteena selvittää Salon 24 järven kuormitusta, veden laatua, linnustoa ja vesikasvillisuutta. Hanke on edennyt varsin mukavasti. Suurin osa selvityksistä on tehty, mutta osaa selvityksistä ja näyttötoimia pyritään jatkamaan vielä ensi vuonna.

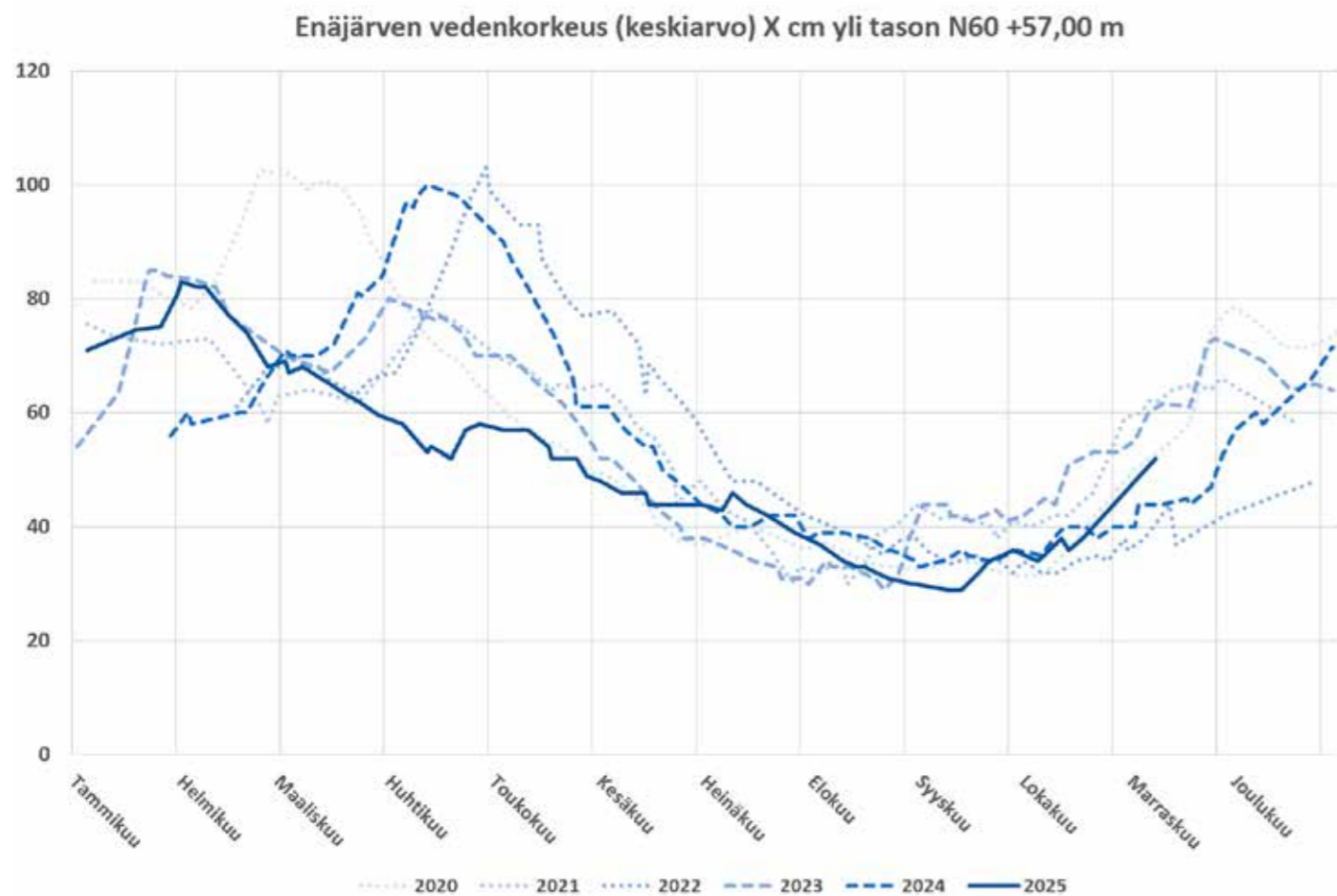
Enäjärvestä veden laatua, linnustoa ja vesikasvillisuutta koskevia selvityksiä ei hankkeessa ole tehty, koska niitä on selvitetty jo aiemmin. Hankkeeseen kuuluvaa vesilintujen laskentaa olemme tehneet vuosikymmenet omin voimin. Samoin perinteisesti vesinäytteitä syvänteiden kohdalla olemme ottaneet ja otamme itsekin ja yhteistyössä viranomaisien kanssa. Enäjärven laskuojien kautta tulevaa kuormituksesta on aiemmin arvioitu laskelmallisesti, mutta sitä ei ole selvitetty vesinäytteiden perusteella. Enäjärven suojeluyhdistys onkin hankkeessa ollut kiinnostunut ennen kaikkea laskuojien kuormituksesta toivoen veden laadun mittauksia ojista ja niiden läheisyydestä. Edellisessä numerossa oli joitain tuloksia ja kartta vesinäytteiden ottopisteistä. Vesinäytteiden ottoa jatketaan ja tuloksista raportoidaan ensi vuonna.

Salon Järvet-tiedotteen 4/2025 mukaan järvien vesikasvillisuutta on selvitetty 17 järven osalta. Näissä kartoituksissa on soudettu tai edetty hitaasti moottorilla järven rantoja pitkin, samalla kartoittaen järven kasvillisuusvyöhykkeitä sekä tunnistaen kaikkia lajeja. Järvenkasvilajisto antaa muun muassa kuvan järven rehevyytilasta, sillä lajeilla on eroavia rehevyyksivaatimuksia. Myös dronea on käytetty apuna kasvillisuusselvityksissä ja se onkin osoittautunut hyvin käyttökelpoiseksi. Aivan kuten vedenlaatua, vesikasvien lajistoa ja määrää kannattaa seurata säännöllisesti. Yhdelläkään hankkeen järvellä ei onneksi ole tavattu isoja kasvustoja haitallisia vieraslajeja, kuten kiehkura- ja kanadanvesiruttoa. Yksittäisiä versoja on löytynyt Varesjärvellä sekä Saarenjärvellä.

Voisi kiteyttää, että Salon järvet-hankkeesta olemme saaneet tietoa, mutta se ei ole toistaiseksi ollut kovinkaan spesifisesti meitä koskevaa. Hankkeessa mukana olevien järvien suuren määrän vuoksi voisi sanoa, että hankkeen näkökulma on ensisijaisesti alueellinen.

Seuraamme ja olemme mukana hankkeessa ensi vuonna, jolloin hankkeen loppuraportit ilmestyvät. ■

— TEKSTI HELI VAHTERA —

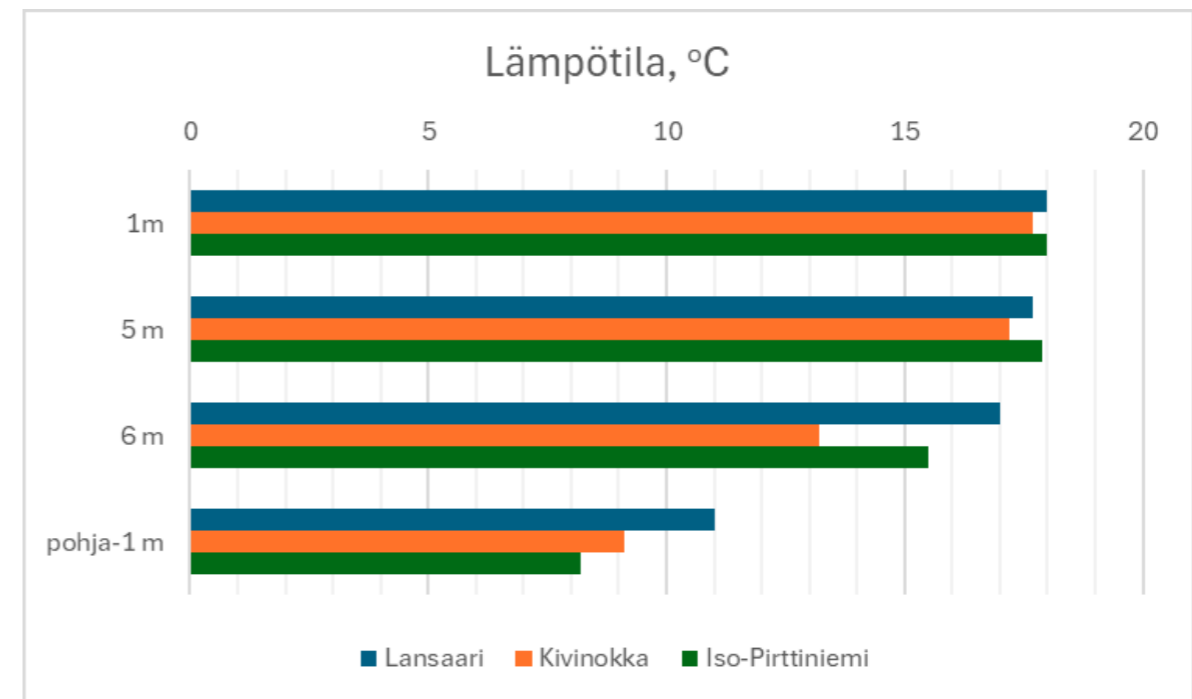
Ala-Enäjärven veden laatu

Elokuun lopun sunnuntaiamu avautui pilvisenä, mutta poutaisena. Lämpimän kesän jälkeen oli jo selviä syksyn merkkejä ilmassa. Tapio Salokannon kanssa laitettiin pelastusliivit päälle ja pakattiin veneeseen kolme kylmälaukkulista näytepulloja, näytteenottimet, GPS ja ankkuri. Ala-Enäjärven näytteenotto alkoi. Tänä vuonna oli sovittu, että yhdistys keskittää näytteenoton kokonaisuudessaan Ala-Enäjärven puolelle eli C-alueelle, sillä yhdistys oli saanut Salon kaupungilta avustusta näytteiden analyysikustannuksiin.

Näytteenottoaikoja oli kolme, Lansaaren pohjoispuolen syvänteessä (8,3 m), Kivinokan edustan syvänteessä

(9 m) ja Iso-Pirttiniemen itäpuolella (10,2 m). Näytteet otettiin kolmesta vesisyvyydestä, joista alin oli metri pohjan yläpuolelta sekä lisäksi 0–2 metriä kokoomanäyte leväpitoisuuden analyysiin. Näytteet vietiin päivän päätteeksi analyysilaboratorion jääkaappiin odottamaan aamun analyysijä.

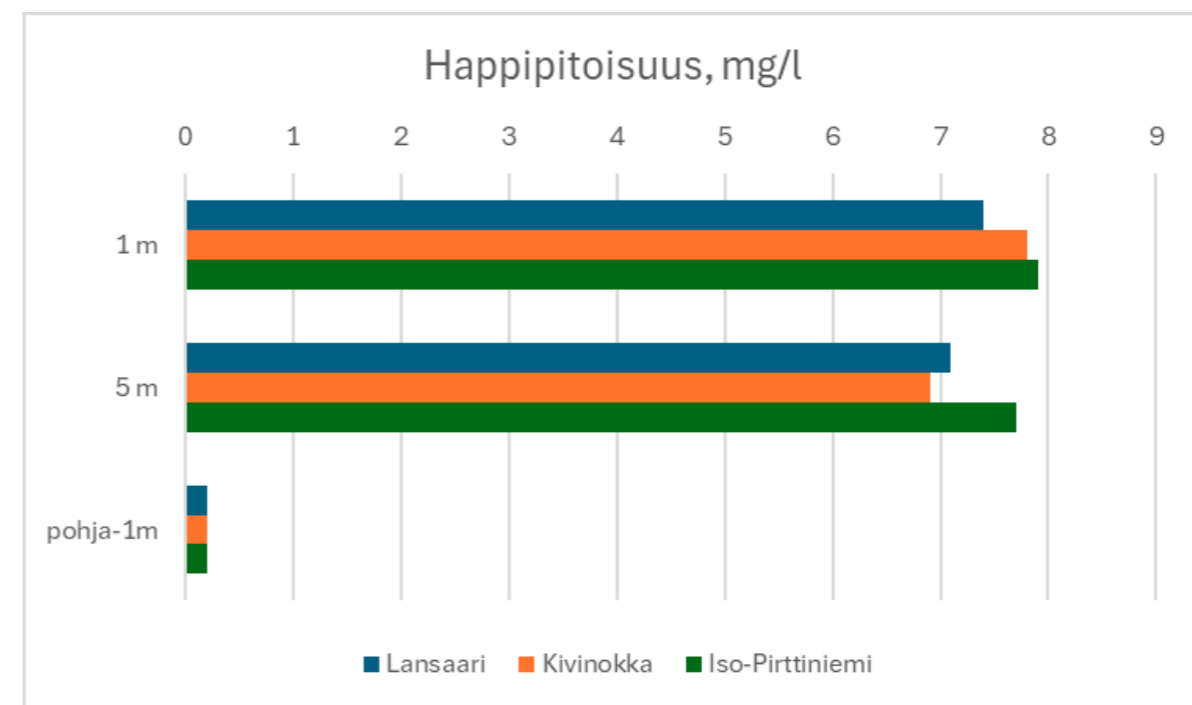
Järven päänvedessä lämpötila oli kesäinen (18 oC) ja lämmin vesikerros ulottui yli viiden metrin syvyyteen (kuva 1). Järven alusvesi oli myös ehtinyt selvästi lämmetä keväällä täyskierron aikana. Veden väriluku (26 mg Pt/l) osoitti koko vesimuodostumassa lievää humusväritysyyttä ollen Kivinokan viime vuosien pitoisuuksien keskitasoa. Silmämääräisesti vesissä ei levää ollut ja myös α-klorofyllin pitoisuudet (5,6–6,5 µg/l) olivat matalia.

Kuva 1.

Päälysvesikerroksessa happipitoisuudet olivat hyviä, mutta järven alusvedestä happivarat olivat ehtyneet kaikissa näytesyvänteissä (kuva 2). Tästä olivat merkinä

myös alusveden samentuminen ja väriluvun kasvu, kun rautaa oli liuennut hapettomaan veteen. Vesi myös haisi rikkivedylle.

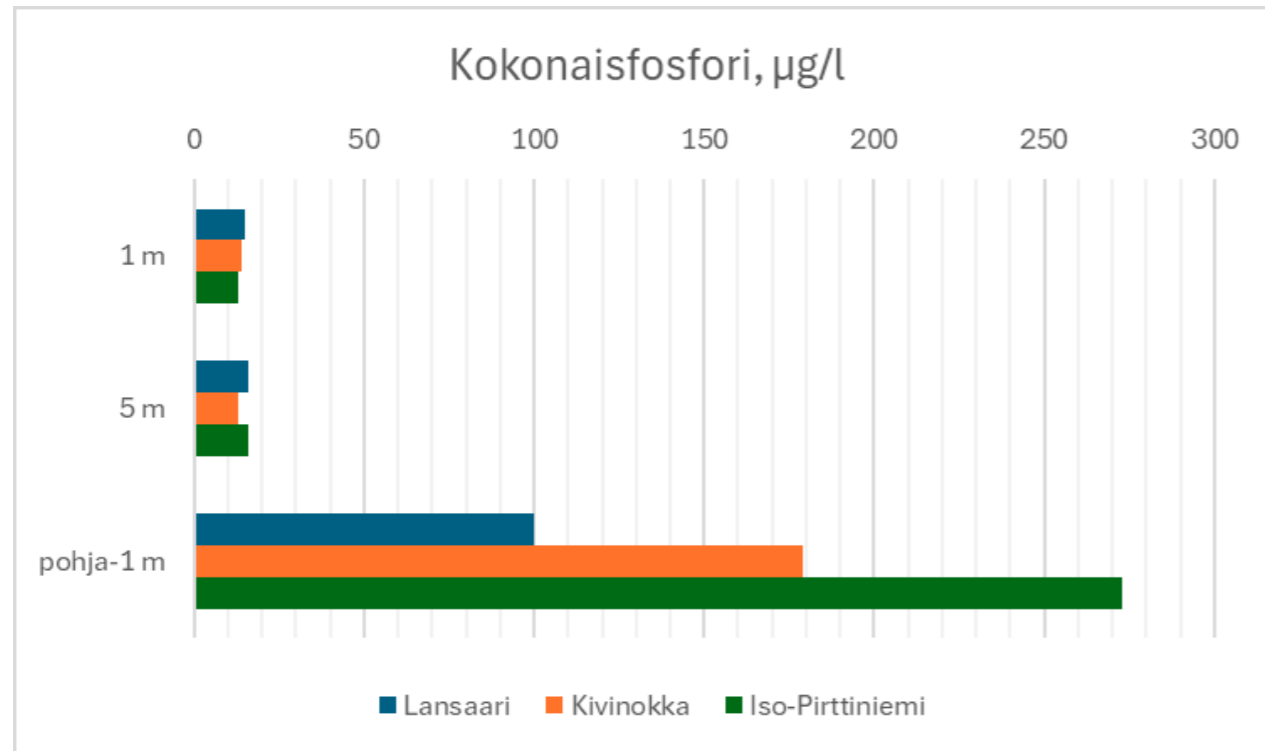

Kuva 2.

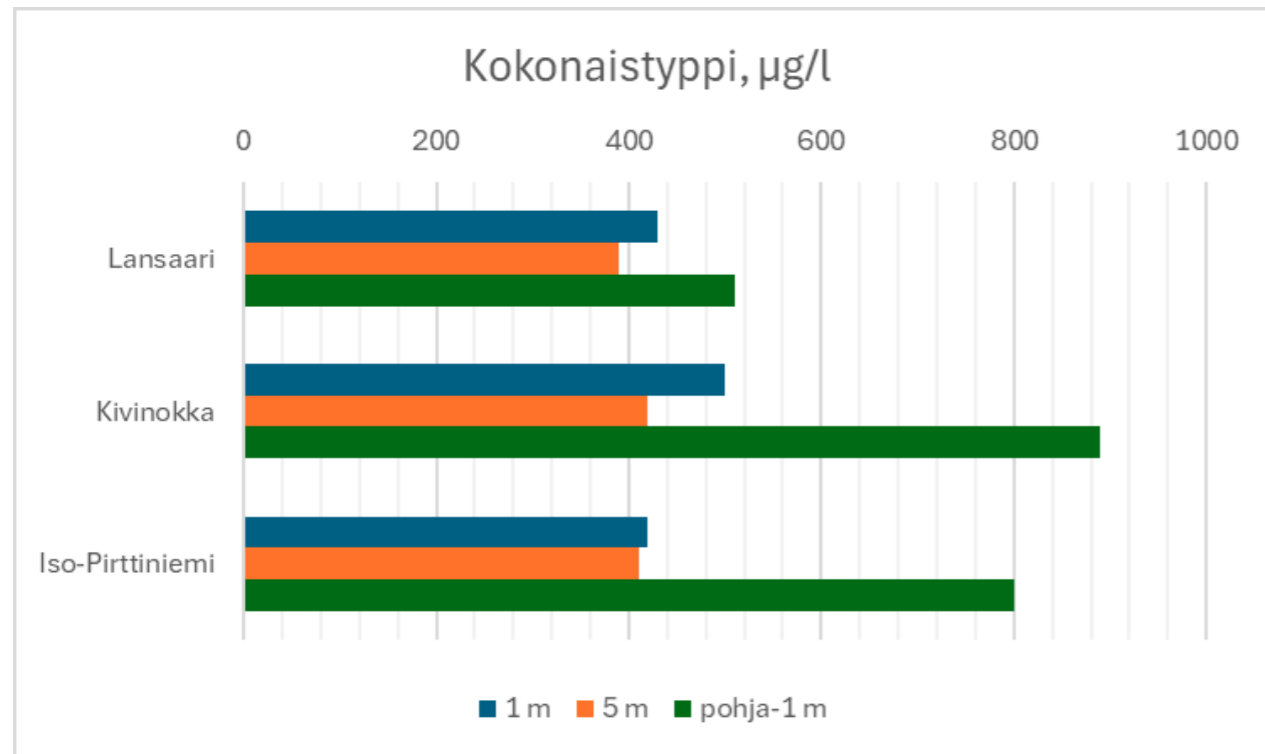
Ala-Enäjärven kaikilla havaintopaikoilla päälysvesi oli ravinteisuudeltaan lievästi rehevää, kokonaisfosforipitoisuudet 13–15 µg/l ja kokonaistyyppipitoisuudet 390–420 µg/l (kuvat 3 ja 4). Vedenlaatu oli hyvä, eikä muutossuuntaa aikaisempaan ollut havaittavissa.

Ala-Enäjärven on useita yli kuudesta kymmeneen metriin yltäviä syvänteitä. Kun kevään jälkeen uutta happea syvänteisiin ei pääse, loppukesällä näistä se on loppu. Hapettomissa oloissa järven pohjan vanhoista sedimenttikerroksista pääsee vapautumaan fosforia alusveteen ja

voimakkaimmin se näkyi Iso-Pirttiniemen havaintopaikalla, joka oli näytepaikoista syvin. Biologisten prosessien myötä järven pohjalle laskeutuu joka kasvukaudella lisää orgaanista ainesta, jonka hajotusprosessit kuluttavat happea. Tässä vaiheessa vuotta voi toivoa, että syksyn täyskiertoajasta tulee pitkä ja happea pääsee liukenemaan tehokkaasti niin, että sedimentin pintakin ehtii hapettua. Hapellisissa olosuhteissa hajotustoiminta on tehokasta ja kasvun minimiravinteena oleva fosfaatti sitoutuu tehokkaasti sedimenttiin.

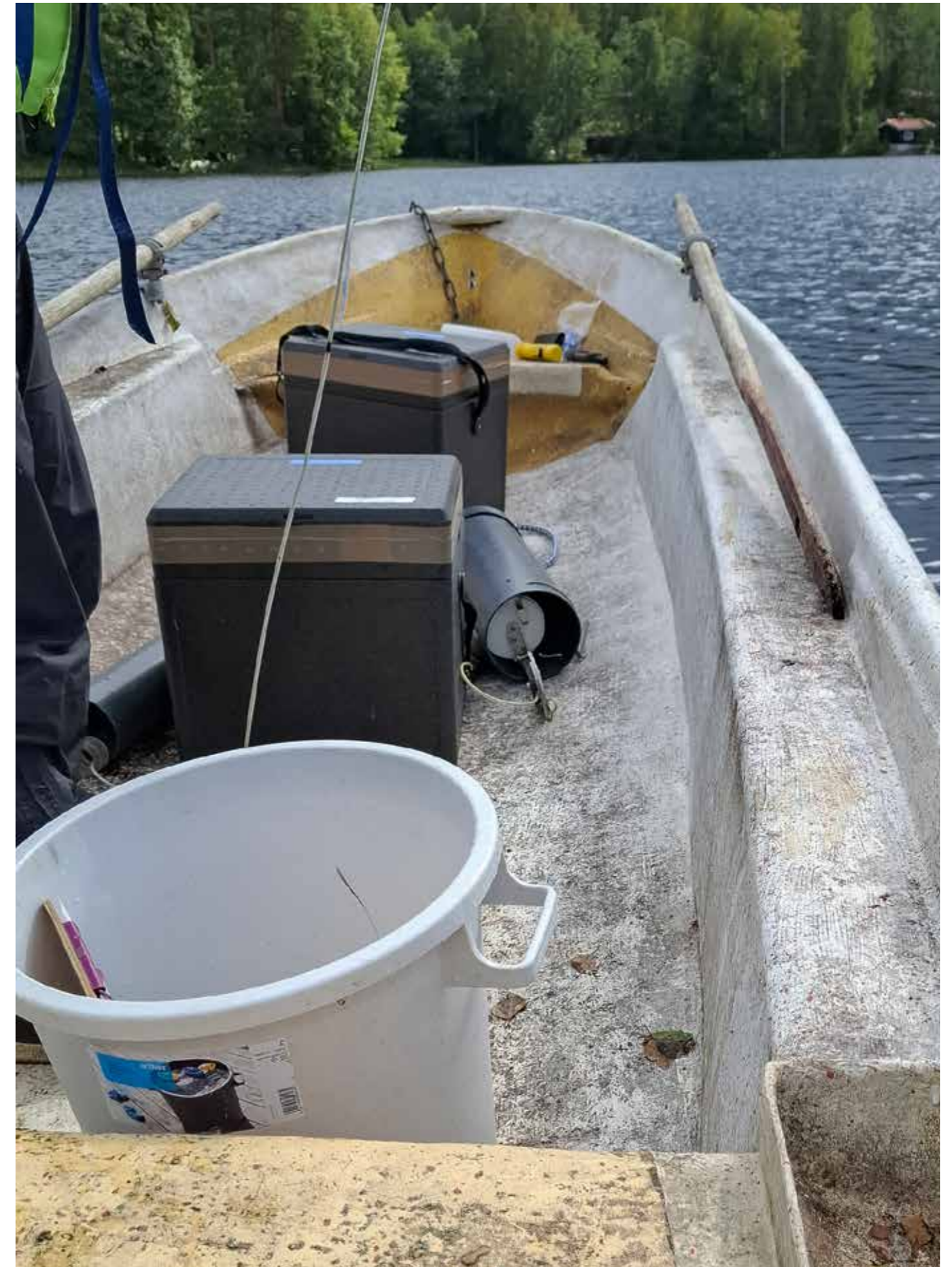
Kuva 3.

Kuva 4.

Enäjärven kapeissa salmissa tuulen sekoittava vaikutus on heikkoa ja etenkin kevään täyskiertoaika jää usein lyhyeksi. Lämpimien kesien aikana järven alusveden happivarat vääjäämättä ehtyvät, mutta hyvänlaatuisena säilyvä päällysvesi kuitenkin osoittaa, että järveen kohdistuva ulkoinen kuormitus on onneksi hallitulla tasolla. Niin

kauan kuin ravinteikas alusvesi ei pääse kasvukaudella sekoittumaan päällysveteen, ei merkittävää riskiä levähaitoista ole, ja veden virkistyskäyttöarvo on hyvä. Eliöstöä syvistä vesikerroksista hapettomuus kuitenkin karkoittaa ja Ala-Enäjärven vesimuodostumassa ekologinen tila onkin vain tyydyttävä.

Kuva: Tapio Salokanto

Enäjärvi-päivä

Viime kesän Enäjärvi-päivää Sipilän rannassa 5.heinäkuuta leimasivat mukava kokoontuminen ja yhteishenki, kalastusasiat sekä ajoittainen sade tilaisuuden aikana. Viimeksi mainittu kuuluu Suomen kesään, ja olihan juuri ehditty nauttia mitä hienoimmasta kesäkuusta, joten heinäkuun sadejakso oli jopa odotettu vieras kesäpäiväämme virkistämään. Perinteenä on, että yhdistys tarjoaa jäsenillemme ja vieraillemme kesäiset trahteeraukset ihan sen kunniaksi, että meillä on aktiivinen ja innostunut järvestämme kiinnostunut porukka koostuen niin mökkiläisistä kuin vakituisesta asujaimistosta. Ilahduttavasti taaskin oli koolla lähes 50 enäjärveläistä viettämässä kesäistä iltapäivää.

Saimme jälleen Suomensjärvi-seuralta lainaksi teltan, jonka suojassa järjestimme perinteiset kahvitarjoilut, lettujen paiston – keittiömestarina Late Arvola ja makkaroiden grillauksen.

Tällä kertaa asiapuolella aiheena oli kalastus ja kalajutut Enäjärvellä. Juttuja ja faktoja saimme kuulla mm. Veijo Laineelta ja Erkki Nurmelta, jotka ovat kokeneita kalastajia järvellämme. Erkki kertoi mm, että 1960-luvulla hänen isänsä sai Kontin pohjasta verkoilla isoja ahvenia, joista suurimmat yli 1,5 kg. 1970–80-luvuilla taas verkoilla tuli paljon siikaa

(istutettua peledsiikaa), ja kerran oli samassa verkossa 11 ja 13 kg:n hauet. Erkin oma verkkokalastus alkoi vuodesta 2009. Kalastusalue on ollut pääosin Kiikalan kalastuskunnan alueella - Kiikalan selällä, Isoselällä ja Lavialahdella. Kesäkuukausina Erkki on pitänyt taukoa kalastuksesta. Kalaa on tullut hyvin omiin tarpeisiin; kuhaa, ahventa, haukea, siikaa, karpia, suutaria ja lahnaa. Suurimmat kuhat ja hauet noin 5 kg, ahvenet 700-900 gr, kruununa muutaman vuoden takainen 11 kg karppe! Muikkua on tullut muutamana syksynä ja saalista on tullut aivan kohtalaisesti. Muikun kantahan on vaihdellut Enäjärvessä, toivottavasti se taas elpyy.

Aiheesta olisi juttua riittänyt vaikka kuinka, mutta sateen voimistuminen keskeytti keskustelun. Harras toiveemme onkin saada tulevaisuudessa Sipilän rannan kiinteä katos sellaiseen kuntoon, että voimme sen suojissa kokoontua sateisellakin säällä. Toivotaan, että tämä projekti etenee. Sipilän uimapaikka on Salon kaupungin ylläpitämä virallinen ranta, ja sen kohentaminen on kaupungin sekä Suomensjärvi-seuran yhteistyönä jo aloitettukin. Rannalle oli nimittäin ilmestynyt aivan uusi huussi juuri heinäkuun alussa. Hyvä niin. Olemme yhdistyksenä ilman muuta mukana talkoissa, että saisimme Sipilän rannasta entistä ehomman kokoontumispaikan. ■

Kuva: Lea Siivola

Kuva: Lea Siivola

Veijo Laine ja Erkki Nurmi kertomassa kalajuttuja. Kuva: Lea Siivola

Kuva: Tapio Salokanto

— TEKSTI HANNU LUMME —

Enäjärven Suojeluyhdistys ry:n vuosikokous pidettiin 26 Huhtikuuta 2025 Taukopaikka Lahnajärven tiloissa. Kokoukseen osallistui 33 yhdistyksen jäsentä. Ennen kokouksen alkua kahvitarjoilun ohella Salon kaupungin rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Janne Ranki piti esityksen koskien uutta Rakentamislakia ja Salon rakennusjärjestyksen muutoksia. Esitys käsitteli etenkin rantarakentamista ja pieniä, ilman rakentamislupaa pystytettäviä rakennuksia sekä rakentajan vastuita. Koko esitys on nähtävillä kotisivuillamme www.enajarvi.fi. Valitettavasti paikan päällä eivät AV-laitteet toimineet aivan halutulla tavalla, joten osa osallistujista ei nähnyt kunnolla esitystä. Otamme tästä opiksemme järjestelyissämme ja valitessamme ensi vuoden kokouspaikkaa.

Itse vuosikokousta johti sujuvasti kunniapuheenjohtaja Heikki Halttunen.

Hallituksen vuosikokoukselle esittämä toimintasuunnitelma vuodelle 2025 noudatteli edellisten vuosien mallia.

On paikallaan tuoda se nyt lehdessäkkin taas esille:

- 1 Jäsenten informointi, jäsenlehti, kotisivujen säännöllinen päivitys ja ylläpito sekä Facebook-ryhmän ylläpito. Jäsenhankinnan ja varainhankinnan tehostaminen.
- 2 Hoitokalastusta omalla nuotalla pyritään aktivoimaan edelleen. Salmenuitin vesikasvuston niitto mahdollisuuksien mukaan. Minkin ja supikoiran pyydystämisen tehostaminen.
- 3 Avustusten hakeminen yhdistyksen toimintaan kuten vesinäytteiden ottoon, vesistökuunnostuksiin sekä jäsenten informoinnin kehittämiseen.

Janne Ranki pitämässä esitystä uudesta Rakentamislakista.. Kuva: Tapio Salokanto

- 4 Yhteistyö kuntien, ympäristö- ja kalatalousviranomaisten sekä Enäjärven lähijärvien suojeluyhdistysten kanssa. Lisätään informaatiota Enäjärvestä ja Enäjärven suojeluyhdistyksestä kuntien viranomaisille ja luottamushenkilöille.
- 5 Enäjärven ja koko Kiskonjoen valuma-alueen ympäristöä koskevien suunnitelmien, tutkimusten, hankkeiden ja kaavoitusten seuraaminen, niihin kantaa ottaminen, osallistuminen ajankohtaiseen "Salon järvet" -hankkeeseen sekä muihin sopiviin hankkeisiin.
- 6 "Länsirata"- hankkeen (entinen "Turun tunnin juna") suunnittelun ja mahdollisen rakennusvaiheen seuranta ja siihen liittyvä yhteydenpito sidosryhmiin ja viranomaisiin.
- 7 Vesitutkimusten jatkaminen yhteistyössä viranomaisten kanssa.
- 8 Rantarauhan parantaminen meluhaitoista ja moottoriveineilyn nopeusrajoituksesta sekä valosaasteesta tiedottamalla.
- 9 Valistetaan jäseniä uuden rakentamislain vaikutuksista rantarakentamiseen.

10 Valistetaan jäseniä lintujen pesimärauhasta.

11 Pohjapadon toimivuuden seuranta.

12 Tiedotetaan jätevesiasetuksen edellyttämistä toimenpiteistä rantakiinteistöillä.

13 EU:n biodiversiteettistrategian ja ennallistamisasetuksen seuranta.

14 Enäjärvi -päivän järjestäminen kesällä sekä muikkutapah-tuman järjestäminen mahdollisuuksien mukaan.

15 Mahdollinen yhteishanke Suomusjärvi-seuran kanssa Sipilän rannan käyttökelpoisuuden parantamiseksi edellyttäen kuitenkin ulkopuolista rahoitusta.

Suunnitelman eri kohdista käytiin jonkin verran keskustelua. Ensi keväänä toivottavasti käydään entistä enemmän keskustelua suunnitelman toteutumisesta ja tavoiteasetanasta. Vuosikokous valitsi yhdistykselle hallituksen vuodelle, johon tuli pieniä henkilömuutoksia. Hallituksen jäsenten lukumääräksi päätettiin yhdeksän, neljästä erovuoroisesta jäsenestä Lea Siivola ei halunnut enää asettua ehdolle, ja hänen tilalleen valittiin hallitukseen Harri Suomela. Lea Siivola kokeneena ja ansioituneena ympäristöasiantuntijana lupasi kuitenkin auttaa hallitusta edelleen eri kysymyksissä. ■

Kuikat. Kuva: Tapio Salokanto

— TEKSTI HARRI SUOMELA —

Kalastuksen valvojan tervehdys – rauhallinen kesä ja vastuullinen kalastus

Hyvät Enäjärven kalastajat ja järven ystävät,

Kulunut kesä Enäjärvellä on ollut poikkeuksellisen rauhallinen ja miellyttävä kalastuksen sekä vesiliikenteen osalta. Valvonnan näkökulmasta voimme ilolla todeta, että suurin osa kalastajista on toiminut vastuullisesti ja luvallisesti. Luvattomia kalastajia havaittiin vain yksittäistapauksia, ja nekin tapaukset saatiin hoidettua nopeasti ja hyvässä hengessä.

Erityisen ilahduttavaa on ollut nähdä nuorten kasvava kiinnostus kalastukseen. Kalastus tarjoaa paitsi jännitystä ja oppimista myös yhteyttä luontoon ja järven ekosysteemiin. Kannustamme vanhempia ja isovanhempia ottamaan nuoret mukaan – opettamaan heille vastuullista kalastusta ja järvikulttuuria.

Myös veneily ja muu vesiliikenne on sujunut kesällä rauhallisesti. Nopeusrajoituksia ja turvallisuusohjeita on pääosin noudatettu hyvin. Tämä on tärkeää paitsi muiden järven käyttäjien, myös lintujen ja muun luonnon kannalta. Erityisesti korkeat peräaallot ovat haitallisia.

Valvonnassa on kuitenkin havaittu edelleen **puutteita pyydysten merkinnöissä**.

Muistathan, että:

- Jokaisessa pyydyksessä (verkko, katiska, rysä) tulee olla **pyydysmerkki**, joka oikeuttaa kalastamaan.
- **Verkon päissä** tulee olla selkeät **liput merkiksi** – pelkkä mehukannu ei riitä.
- Lipuissa tulee olla **vähintään 2 cm korkea, 360 astetta näkyvä heijastin**. Kuhastajat uistelevat hämärässä, joten merkit on tärkeää varustaa heijastimilla.
- Jokaisessa pyydyksessä tulee olla **selkeä merkintä**, josta käy ilmi:
 - Pyydyksen asettajan nimi

- Yhteystiedot (esim. puhelinnumero)
- Merkinnän tulee olla **säänkestävä ja helposti luettavissa**.
- Käytännöllinen vinkki: kirjoita yhteystiedot **lupamerkin taakse** – tämä estää tehokkaasti luvan "lainaamisen".

Puutteellisesti merkityt pyydykset voidaan poistaa valvojan toimesta.

Tämä ei ole rangaistus, vaan keino varmistaa turvallisuus ja vastuullisuus järvellä.

Kalastuksen valvonta toimii yhteistyössä **Enäjärven kalastusyhdistyksen** kanssa.

Tavoitteena ei ole rajoittaa, vaan **mahdollistaa vastuullinen ja nautinnollinen kalastus kaikille**.

Enäjärven kalastusyhdistys käyttää **lupamaksuista saadut tulot** järven hyväksi.

Esimerkiksi vuonna 2024 järveen istutettiin noin **6 500 kuhan-** ja **2 500 siianpoikasta**.

Ostamalla kalastusluvan varmistat, että kalakanta säilyy elinvoimaisena myös tulevaisuudessa.

Lopuksi haluan korostaa, että **Enäjärvessä on erittäin runsas rapukanta**, ja ravustus tarjoaa hienon mahdollisuuden nauttia järven antimista. Ravustuskausi on erinomainen hetki viettää aikaa luonnossa ja tutustua perinteiseen järvikulttuuriin. Kannustan kaikkia – erityisesti nuoria – kokeilemaan ravustusta **vastuullisesti ja luvallisesti**.

Jos sinulla on kysyttävää kalastusluvista, pyydysten sijoittamisesta tai haluat ilmoittaa havainnoista, voit olla yhteydessä valvojaan.

Kiitos kaikille järven käyttäjille vastuullisesta toiminnasta – jatketaan samaan malliin myös tulevina kausina!

Kuva: Harri Suomela

Kalamies Kalle Koivuniemi. Kuva: Harri Suomela

Perinnemaisemat – kulttuuriperinnön ja luonnon monimuotoisuutta

Laidikkeen kylästä. Kuva: Casimir Lilius

Perinnemaisemat ovat ihmisen, karjan ja luonnon vuosisataisen vuorovaikutuksen tulosta. Ne kertovat ajasta, jolloin maatalous perustui luonnon kiertokulkuun ja eläinten voimaan, ei koneisiin tai keinolannoitteisiin. Suomessa perinnemaisemat heijastavat erityisesti 1800–1900-lukujen vaihteen maatalouskulttuuria. Karja oli maatilan keskeinen voimavara, ja sen määrä riippui siitä, kuinka paljon rehua voitiin varastoida talveksi. Arvokkaimpia olivat tuoreet niityt, rantaniityt ja jokivarsien tulvaniityt, joissa runsas kasvillisuus tarjosi parasta rehua.

Luonnon ja kulttuurin kiertotalous

Perinnemaisemat perustuivat kiertotalouteen: laidunnus avasi metsän reunoja hakamaiksi, niitto piti kedot ja rantaniityt avoimina, ja karjan mukana maaperään siirtyneet ravinteet ylläpitivät niukkaa ravinnetasoa, mikä edisti monimuotoisuutta. Monet nykyisin uhanalaiset kasvi- ja hyönteislajit sopeutuivat juuri tällaiseen ympäristöön. Maiseman kerroksellisuus näkyy sen muodoissa, tiloissa ja näkymissä, joissa avoimuus ja sulkeutuneisuus, valo ja varjo vaihtelevat.

- Perinnemaisemat jaetaan kahteen pääryhmään:
- Perinnebiotoopit – niityt, kedot ja hakamaat, jotka syntyivät raivauksen, niiton ja laidunnuksen myötä.
 - Rakennetut perinnemaisemat – vanhat maatilat, karjamajat, kylätiet, niityladot ja pihapiirit, jotka muodostivat toiminnallisia kokonaisuuksia maaston rytmiin sovitettuina.

Perinnemaisemien haavoittuvuus: valosaaste yhtenä uhkana

Perinnemaisemia uhkaavat sopimaton rakentaminen sekä ääni- ja valosaaste. Modernit rakennusmateriaalit ja suuret rakenteet rikkovat maiseman historiallista luonnetta ja näkymiä. Liiallinen tai vääränlainen keinotekoinen valaistus, erityisesti yöaikaan, häiritsee ihmisen unirytmää, heikentää unen laatua, lisää stressihormonitasoja ja kuormittaa psyykkisesti. Valosaaste vaikuttaa myös luontoon: se häiritsee yöeläimiä, vähentää pölyttäjiä ja vaikeuttaa kasvien kukintaa ja metsien uudistumista. Yli 90 % perinnebiotoopeista on hävinnyt viimeisten 50 vuoden aikana, mikä on merkittävästi vähentänyt luonnon monimuotoisuutta.

Maisemanhoito – avain säilyttämiseen

Maisemanhoito, erityisesti laidunnus, on tehokkain keino säilyttää perinnemaisemia. Laiduntavat eläimet pitävät niityt avoimina, torjuvat ruovikoitumista ja ylläpitävät kasvien ja hyönteisten monimuotoisuutta. Hoidon piiriin tulisi saada kymmeniä tuhansia hehtaareja perinnebiotoopeja, jotta lajiston uhanalaisuus voidaan pysäyttää. Tärkeintä on lisätä ketoja ja niittyjä.

Merkitys ihmisille ja matkailulle

Kaunis ja hoidettu maisema edistää hyvinvointia ja on vahva matkailun vetovoimatekijä. Paikallisuus, kulttuuriperinteet ja luonnon monimuotoisuus erottavat alueen muista ja luovat elämyksiä. Perinnemaisemien säilyttäminen on olennaista kulttuurin, luonnon ja matkailun näkökulmasta – se tukee myös lähimatkailua ja suomalaisen perinteen säilyttämistä.

Kolme keskeistä tapaa Enäjärven asukkaille säilyttää perinnemaisemaa:

1. Rakentamisen sopeuttaminen maisemaan
Uudisrakennuksia suunniteltaessa huomioi paikalliset perinteet: arkkitehtuuri, materiaalit ja sijoittelu tulisi sovittaa ympäröivään maisemaan.

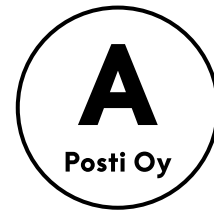
2. Valaistuksen harkittu käyttö
Käytä ulkovaloja vain tarpeen mukaan. Luontoa ja eläimiä häiritsee vähiten lämminsävyinen (≤ 2200 K) himmeä amber-LED, suunnattu alas, ilman sinistä tai UV-valoa, mieluiten liiketunnistimella, ajastimella tai himmentimellä.

3. Luonnon ja kulttuurin monimuotoisuuden tukeminen
Säilytä piholla ja lähiluonnossa kukkivia niittykasveja, vältä nurmikon tasaamista, perusta pieni laidun tai luonnonlaidun ja kunnioita historiallisia rakennuksia, pihapiirejä sekä luonnon eläimiä.

Tämä tarkoittaa pähkinänkuoressa, että huomioimme luonnon ja eläimet sekä arvostamme paikallisia perinteitä ja kulttuuria kunnioittamalla alueen historiallista rakennus- ja maisemakulttuuria. ■

Kuva: Heikki Halttunen

Posti Green

TOIMITUKSELTA

Sipilän ranta

Sipilän rannan kunnostus etenee. Suomusjärvi-seura on edennyt rannan kunnostushankkeessa ja rannan puuston harkittu karsiminen ja maiseman avaaminen on jo aloitettu talkoilla marraskuussa 2025. Uusi, ajanmukainen kompostoiva käymälä rakennettiin paikalle jo 2025 kesällä osana hanketta. Hankkeen on tarkoitus jatkaa keväällä 2026 uimarannan katoksen korjaamisena. Myös alueen venealkama on tarkoitus siistiä asianmukaiseksi. Suojeluyhdistys on talkoohengessä mukana hankkeessa. Hanke on Salon kaupungin suojassa koska Sipilän uimapaikka on Salon virallinen uimaranta.

Rolf Oinonen

Enäjärvi- lehden toimitus kerää vapaamuotoisia muistikuvia arkistoitavaksi ja aina erikseen sopien lehdessä julkaistavaksi edesmenneestä Rolf Oinosesta. Kaikenlaiset lyhyet ja pitemmätkin muistot ja muistelut Rolfista ovat arvokkaita. Rolf oli suojeluyhdistyksen historian ehkäpä keskeisin hahmo, jonka arvokas panos Enäjärven suojelussa on tärkeää säilyttää myös jälkipolvien tiedoksi. Lähetä rohkeasti tänne: enajarvensuojeluyhdistys@gmail.com tai Enäjärven suojeluyhdistys ry, Ihantolantie 380, 25410 Suomusjärvi.

Voit olla myös yhteydessä suojeluyhdistyksen hallituksen jäseniin.

Kuva: Stiina Metsi

Myyntituotteet

Enäjärven suojeluyhdistys on tilannut muutamia tuotteita myytäväksi. Ostamalla näitä tuotteita tuet suojeluyhdistyksen toimintaa.

Enäjärvi T-paita

Keväällä 2026 tulee myyntiin uusi upea Enäjärvi T-paita 100 % luomupuuvillaa.

Enäjärven suojeluyhdistyksen 50-vuotis juhlaustin.

Olemme teettäneet Kuusamon Uistimen kanssa uuden värisen uistimen, joka on saatavissa vain suojeluyhdistyksen kautta! Räsänen Helmi 70 mm/20 g koossa on maineikas yleisviehe kaikille petokaloille. Uistimen värin suunnittelussa mukana Lauri ja Erkki Arvola. Hinta 20 euroa/kpl. Uistin hienossa pakkauksessa.

Enäjärvi kahvimuki.

Mukien koko on noin 2 dl. Mukeja on kahta lajia, toisessa näkyy auringon kajo järven pinnalla ja toisessa pilvet ja aurinko heijastuvat järven pintaan. Hinta 10 euroa/kpl. Kuvat Tapio Salokanto.

Lisätiedot : enajarvensuojeluyhdistys@gmail.com tai Helena Olkinuora 040-5639839.